

1 Evolutionaire Psychologie

1.1 Vier punten van interesse

1.1.1 Taal

Het volgende stukje kwam mij over als een gewaagde stelling:

“However, what is necessary for the development of language is not the input of some specific language, but rather any kind of structured linguistic input.”
(Durrant & Ellis, pagina 11, midden linker kolom)

Hoewel het misschien ambigue lijkt welke ontwikkeling hier nou bedoeld wordt – het ontstaan van taal of het leren ervan bij een kind – gaat het in de zin ervoor wel degelijk over dat ‘talen 100,000 jaar geleden anders waren.’

Ik ben het oneens met de stelling omdat ik het noodzakelijk acht dat een taal simpel genoeg moet zijn om geleerd te kunnen worden; en dus zullen talen vroeger simpeler moeten zijn geweest en langzamerhand steeds meer complexiteit hebben gekregen – te vergelijken met steeds verder meanderende rivieren.

1.1.2 Interne bevruchting

Op pagina 13 van Durrant & Ellis, onder het kopje *Mate Retention Strategies*, staat dat bij veel soorten spraken is van *interne bevruchting*, waardoor het mannetje dus nooit zeker kan zijn of hij de vader is van een nakomeling. Wat ik hier interessant aan vond is of dit nou een specifieke adaptatie zou zijn ten behoeve van een zogeheten “vreemdgangers gen,” of dat het een toevallige ontwikkeling is geweest, wellicht gewoon om te zorgen dat de bevruchten minder blootstaat aan invloeden van buitenaf.

1.1.3 Seksuele selectie

Bovenaan in de rechterkolom van pagina 14 van Durrant & Ellis staat een interessant voorbeeld over een vogel waarbij het mannetje een zeer lange staart heeft, om indruk te maken op het vrouwtje. Hierbij vroeg ik me af waarom nou juist die eigenschap zo de voorkeur krijgt van het vrouwtje. Zijn er niet genoeg andere manieren te bedenken om haar te imponeren, zonder daarbij het mannetje zelf in gevaar te brengen?

Verderop wordt de theorie genoemd dat de meest kostbare eigenschap het meest zal imponeren; dat overtuigd mij echter niet geheel, want als er een andere soort is die niet belast is met bijvoorbeeld een gevaarlijk lange staart, dan zal deze toch zeker de ander overleven, gegeven genoeg selectiedruk? Waarom zou een indicatie van gezondheid en andere goede eigenschappen noodzakelijkerwijs ten koste moeten gaan van het individu?

1.1.4 Depressie

Op pagina 27, midden tweede kolom, wordt een onderzoek aangehaald waarin zou zijn aangetoond dat depressie een evolutionaire adaptatie is. Dit vind ik zeer discutabel. Het argument is dat de kans tot afwijzing er toe aanzet om zich terug te trekken; zonder daarbij aanneemelijk te maken dat dit iemand enigszins vooruit helpt – noch het individu zelf, noch familieleden. Echter, dat het fenomeen een bijeffect zal zijn van het gejaagde leven in steden, lijkt me niet te betwijfelen.

1.2 De bijdrage van evolutionaire psychologie

De bijdrage van de evolutionaire psychologie tot onze kennis over cognitie lijkt me enigszins beperkt. Het grote verschil met de conventionele evolutieleer is dat het directe bewijsmateriaal er simpelweg niet meer is; er zijn geen ‘gedragsfossielen’ om ontwikkelingen uit af te leiden. Hieruit leid ik af dat de evolutionaire psychologie niet *falsificeerbaar* is. Verder is het ook moeilijk om voorspellingen te doen

en te controleren, gegeven dat evolutie per definitie een zeer langzaam proces is – zolang je het stricte voorschrift in acht houdt dat voorspellen vooraf moet gaan aan de resultaten. Vandaar dat het vakgebied mij doet overkomen als een die wel veel verklaard maar moeilijk te controleren is.

Verder ben ik het niet eens met de veronderstelling dat de omstandigheden vandaag de dag niet fundamenteel zouden verschillen van die van 100,000 jaar terug. Het lijkt mij aanneemelijker dat de samenlevingsvorm in steden veel te ingewikkeld is om door middel van instincten of andersoortige genetische aanleg ingegeven en overgedragen te worden – iets dat nou net de belangrijkste eigenschap is van het evolutionaire denken.

“A living man can be enslaved and reduced to the historic condition of an object. But if he dies in refusing to be enslaved, he reaffirms the existence of another kind of human nature which refuses to be classified as an object.”

(Albert Camus)

“The goal to be reached is the mind's insight into what knowing is. Impatience asks for the impossible, wants to reach the goal without the means of getting there. The length of the journey has to be borne with, for every moment is necessary; and again we must halt at every stage, for each is itself a complete individual form, and is fully and finally considered only so far as its determinate character is taken and dealt with as a rounded and concrete whole, or only so far as the whole is looked at in the light of the special and peculiar character which this determination gives it. (...) and because by nothing less could that all-pervading mind ever manage to become conscious of what itself is – for that reason, the individual mind, in the nature of the case, cannot expect by less toil to grasp what its own substance contains.”

(The Phenomenology of Spirit, Hegel)

1.3 Bronnen

2002, Durrant & Ellis: Evolutionary Psychology

2001, Cape, Jonathan: Alas, poor Darwin: Arguments against evolutionary psychology